

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЧИТАННЯ ОРКЕСТРОВИХ ПАРТИТУР ТА ІНСТРУМЕНТУВАННЯ
для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: першого (бакалаврського)
освітньої програми: 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові
струнні, народні, духові та ударні інструменти)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 20.90/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)
« » 2023 р.

Київ – 2023

Розробники:

Сподаренко Віктор Михайлович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Викладачі:

Сподаренко В.М., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри; Малахова М.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри; Ткачук В.В., доцент кафедри, заслужений діяч мистецтв України; Касьянов В.В., старший викладач кафедри; Давиденко В.В., старший викладач кафедри; Корнілов Ю.Б., старший викладач кафедри; Василевич М.О., викладач кафедри.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол № 9 від 28 серпня 2023 року.

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

_____ Маргарита МАЛАХОВА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проєктної групи) 025.00.04 «Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

«___» _____ 2023 року

Гарант освітньо-професійної 025.00.04 «Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

(керівник проєктної групи) Віктор СПОДАРЕНКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2023 року

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи Інна ТКАЧЕНКО
(підпис)

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>4/120</i>	
Курс	<i>3</i>	
Семестр	<i>5</i>	<i>6</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>3</i>	
Обсяг кредитів	<i>1</i>	<i>2</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>30</i>	<i>60</i>
Аудиторні	<i>20</i>	<i>40</i>
Модульний контроль	<i>2</i>	<i>4</i>
Семестровий контроль	<i>-</i>	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>8</i>	<i>16</i>
Форма семестрового контролю	<i>-</i>	<i>залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Читання оркестрових партитур та інструментування» є невід'ємною складовою підготовки студентів першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності «Музичне мистецтво». Навчальний курс дисципліни складається з двох змістових частин. Перша, присвячена вивченню загальних відомостей про оркестр, специфіки читання оркестрової партитури та розглядає типи оркестрової фактури, особливості оркестрового письма та функції музичної тканини в оркестровій партитурі. Інша, присвячена характеристиці музичних інструментів, що спрямовано на отримання практичних знань, умінь та навичок для написання музики різних інструментальних складів – струнно-смичкових, дерев'яних, мідних духових та ударних інструментів, узагальнено розглядається група народних інструментів. Таким чином, зміст робочої навчальної програми спрямований оволодіння студентами практичних навичок інструментування музики для різних інструментальних складів – від струнного до великого симфонічного оркестру.

З огляду на інтеграційну складову дисципліни, **мета навчального курсу** – формування у студентів готовності до інструментування елементарних музичних композицій для різних інструментальних складів – від струнного до малого симфонічного оркестру з усвідомленням специфіки кожного музичного інструмента.

Завдання навчального курсу:

- ознайомлення студентів із загальними відомостями історії музичних інструментів;
- отримання практичних навичок читання оркестрової партитури;
- засвоєння студентами базових знань щодо технічних характеристик, принципів звуковідтворення та діапазону музичних інструментів;
- закріплення елементарних знань щодо нотації та звучання транспонуючих інструментів симфонічного оркестру;
- ознайомлення з основними видами оркестрової фактури, принципами функційного звучання оркестрових груп;
- отримання практичних навичок з оркестрування фактурно-простих музичних композицій.

Міждисциплінарний взаємозв'язок. Засвоєння навчального курсу «Читання оркестрових партитур та інструментування» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок із таких фахових дисциплін: «Диригування (хорове/оркестрове)», «Оркестровий клас».

Вивчення дисципліни «Читання оркестрових партитур та інструментування» сприяє формуванню у студентів таких програмних загальних та фахових **компетентностей**:

- **інтегральна** – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності, або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих

художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- **ЗК 1** – здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК 2** – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК 3** – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК 4** – вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК 5** – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 7** – здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК 8** – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК 9** – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- **ЗК 10** – здатність спілкуватися іноземною мовою
- **ЗК 11** – здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК 12** – здатність працювати автономно.
- **ЗК 14** – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- **ЗК 15** – здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- **ЗК 17** – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- **СК 3** – здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва;
- **СК 4** – здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;
- **СК 5** – здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва;
- **СК 6** – здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;
- **СК 7** – здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності;
- **СК 10** – здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій;
- **СК 11** – здатність оперувати професійною термінологією;
- **СК 12** – здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності;
- **СК 13** – здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;

- **СК 15** – здатність здійснювати редакторську / менеджерську / аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва;
- **СК 17** – здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- **СК 18** – здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. Результати навчання за дисципліною «Читання оркестрових партитур та інструментування».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- **знати:**
 - історичні закономірності розвитку оркестрового виконавства;
 - специфіку читання оркестрової партитури, особливості її редуції та ампліфікації;
 - типи оркестрової фактури, особливості оркестрового письма;
 - функції музичної тканини в оркестровій партитурі;
 - конструктивні та виражальні можливості музичних інструментів;
- **вміти:**
 - здійснювати читання оркестрової партитури за фортепіано;
 - аналізувати оркестрову фактуру та визначати функції музичної тканини та оркестрових груп інструментів;
 - орієнтуватись в нотації та звучанні транспонуючих інструментів симфонічного оркестру;
 - інструментувати музику для різних інструментальних складів.

Програмні результати навчання	
PH 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
PH 9	Демонструвати володіння теоретичними і практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю).
PH 11	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, менеджерській практичній діяльності.
PH 12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
PH 16	Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна:	Самостійна робота
		Індивідуальні	
V семестр			
Змістовий модуль 1. Конструктивні особливості та виражальні можливості інструментів оркестрових груп. Специфіка інструментування музики для оркестру народних інструментів			
Тема 1. Група ударних інструментів (з визначеною висотою звука та без визначеної висоти звука).	5	4	1
Тема 2. Група клавішних та щипкових інструментів	3	2	1
Тема 3. Група народних струнно-щипкових, струнно-ударних та народних ударних інструментів.	4	3	1
Тема 4. Народні духові, язичкові та ударні інструменти.	6	4	2
Тема 5. Оркестр народних інструментів.	10	7	3
Модульний контроль	2		
Разом	30	20	8
VI семестр			
Змістовий модуль 2 Аналіз та читання оркестрових партитур. Специфіка інструментування музики для малого та великого симфонічного оркестрів			
Тема 1. Малий симфонічний оркестр. Партитура оркестру та характеристика інструментів.	6	4	2
Тема 2. Малий симфонічний оркестр епохи класицизму.	3	2	1
Тема 3. Особливості інструментального складу в оркестрових творах Л.Бетховена. Формування великого симфонічного оркестру.	4	3	1
Тема 4. Оркестровий стиль композиторів епохи романтизму.	6	5	1
Тема 5. Оркестрова музика композиторів ХХ століття.	3	2	1
Модульний контроль	2		
Разом	24	16	6
Змістовий модуль 3 Великий симфонічний оркестр Оркестрова фактура та проблеми інструментування			
Тема 1. Великий симфонічний оркестр. Загальна характеристика та інструментальні групи.	12	9	3
Тема 2. Повна мідна духова група великого симфонічного оркестру.	7	5	2
Тема 3. Аналіз оркестровки та проблеми інструментування.	15	10	5
Модульний контроль	2		
Разом	36	24	10
Усього за VI семестр	60	40	16

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль II.

Конструктивні особливості та виражальні можливості інструментів оркестрових груп. Специфіка інструментування музики для оркестру народних інструментів

Тема 1. Група ударних інструментів (з визначеною висотою звуку те без визначеної висоти звуку).

Загальні відомості про ударну групу інструментів та її значення в оркестрі. Ударні інструменти в симфонічній партитурі. Загальні відомості та виражальні можливості інструментів з визначеною висотою звуку: литаври, дзвіночки, ксилофон, трубчасті дзвони, маримба, гонг.

Загальні відомості та виражальні можливості інструментів без визначеної висоти звуку: малий барабан, великий барабан, тарілки, там-там, том-том, трикутник, маракаси.

Характеристика ударної установки та її використання в оркестрі. Партитури з ударною установкою.

Основна література: 1, 2, 3, 5.

Додаткова література: 7.

Тема 2. Група клавішних та щипкових інструментів.

Використання фортепіано в оркестрі: характеристика інструмента, інструментальна функція в оркестрах та ансамблях різних складів. Читання оркестрової партитури з фортепіано. Орган: характеристика інструмента. Арфа: характеристика інструмента, виражальні можливості інструмента, запис в партитурі, оркестрові твори з використанням арфи. Інструментування епізоду музичного твору.

Основна література: 2, 3, 5.

Додаткова література: 7, 8.

Тема 3. Група народних струнно-щипкових та струнно-ударних інструментів.

Загальні відомості та виражальні можливості інструментів. Характеристика групи струнно-щипкових та струнно-ударних інструментів: бандура, торбан, басоля (смичково-ударний), гуслі, домра; струнно-ударні народні інструменти: цимбали, козобас; фрикційні інструменти: ліра. Читання та аналіз оркестрової партитури з групою народних струнно-щипкових інструментів. Загальна характеристика та виражальні можливості народних ударних інструментів: деркач (тріскачка), рубель і

качалка. Інструментування фрагменту твору на групу народних струнно-щипкових інструментів.

Основна література: 2.

Додаткова література: 2, 4, 5.

Тема 4. Народні язичкові, духові та ударні інструменти.

Характеристика та виражальні можливості інструментів язичкові інструменти: баян, акордеон, концертина, бандонеон. Особливості запису в партитурі, оркестри баянів / акордеонів. Загальні відомості про народні духові інструменти: сопілка та її різновиди, кувиця; деркач, рубель і качалка та інші рідковживані народні інструменти дрімба, дуда (коза, волинка) тощо. Аналіз та читання партитури з народними язичковими, духовими та ударними інструментами.

Основна література: 2.

Додаткова література: 2, 4, 5.

Тема 5. Оркестр народних інструментів.

Інструментальний склад оркестру народних інструментів. Види та характерні склади оркестрів народних інструментів. Оркестр українських народних інструментів. Читання та аналіз партитури для означеного складу оркестру. Оркестрування фрагменту музичного твору для інструментального складу оркестру народних інструментів.

Основна література: 2.

Додаткова література: 2, 4, 5.

Змістовий модуль III

Аналіз та читання оркестрових партитур. Специфіка інструментування музики для малого та великого симфонічного оркестрів

Тема 1. Малий симфонічний оркестр. Партитура оркестру та характеристика інструментів.

Формування інструментального складу та історія розвитку. Партитура оркестру, транспонуючі інструменти. Читання транспонуючи інструментів малого симфонічного оркестру. Характеристика інструментальних груп, їхні виражальні можливості та функції в оркестровій фактурі. Читання та аналіз партитури малого симфонічного оркестру. Прийоми оркестрового *crescendo* і *diminuendo*. Темброва драматургія. Оркестрова ритміка. Основні принципи

викладу гармонії та специфіка побудови вертикалі в оркестрі. Дисонанси. Пасажна техніка. Загальні проблеми інструментування музичних творів.

Робота над творчим проектом з інструментування музичного твору (або його епізоду) для малого симфонічного оркестру.

Основна література: 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 1, 2, 7, 8.

Тема 2. Малий симфонічний оркестр епохи класицизму.

Особливості оркестрового стилю Й.Гайдна та В.А.Моцарта. Інструментальний склад оркестру у творах композиторів віденського класицизму. Аналіз та читання оркестрових партитур Й.Гайдна та В.А.Моцарта. Читання транспонуючих інструментів. Типи фактури в малому симфонічному оркестрі та проблеми оркестрування.

Основна література: 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 1, 2, 6, 7, 8.

Тема 3. Особливості інструментального складу в оркестрових творах Л.Бетховена. Формування великого симфонічного оркестру.

Характерні особливості оркестрового складу в музиці Л.Бетховена. Аналіз оркестрових партитур. Принципи функційного співставлення оркестрових груп. Музична драматургія та її реалізація в оркестрі. Великий симфонічний оркестр: інструментальний склад, характеристика виражальних особливостей оркестру. Аналіз та читання партитур великого симфонічного оркестру. Повна мідна духовна група та ансамблеві властивості мідних духових у великому симфонічному оркестрі.

Основна література: 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 1, 2, 7, 8.

Тема 4. Оркестровий стиль композиторів епохи романтизму.

Характерні особливості розвитку оркестру в XIX ст. Аналіз оркестрових партитур Ф.Шуберта, Г.Берліоза, Р.Вагнера, А.Дворжака. Інструментальний склад великого симфонічного оркестру епохи романтизму. Особливості гармонічної мови та побудова музичної вертикалі. Читання та аналіз оркестрових партитур композиторів епохи романтизму.

Основна література: 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 1, 2, 6, 7, 8.

Тема 5. Оркестрова музика композиторів ХХ століття.

Особливості нотації в оркестровій музиці ХХ століття. Інструментальний склад та виражальні особливості інструментів. Характеристика оркестрової музики Е.Елгара, А.Онеггера, Ч.Айвза, Д.Лігеті, П. Булеза, К.Пендерецького, Л.Беріо., А.Пярта та інших композиторів ХХ ст. Аналіз та читання оркестрових партитур.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 1, 2, 6, 7, 8.

Змістовий модуль IV.

Великий симфонічний оркестр Оркестрова фактура та проблеми інструментування

Тема 1. Великий симфонічний оркестр. Загальна характеристика та інструментальні групи.

Загальна характеристика та інструментальні групи. Партитура великого симфонічного оркестру. Оркестри подвійного, потрійного та четверного складів: виражальні можливості та партитурні схеми. Особливості динамічного співвідношення оркестрових груп інструментів. Визначення функційного значення інструментальних груп в симфонічній партитурі. Прийоми оркестрового *crescendo* і *diminuendo*. Жанри оркестрової музики, музика до фільму (*film score*) та відеоігор. Читання та аналіз оркестрових партитур, транспонуючих інструментів.

Основна література: 1, 2, 3, 4.

Додаткова література: 1, 2, 7, 8.

Тема 2. Повна мідна духова група великого симфонічного оркестру

Роль і значення мідної духової групи у великому симфонічному оркестрі. Тромбон, туба: загальні відомості про інструменти та виражальні можливості. Ансамблеві властивості мідних духових інструментів. Аналіз та читання партитур з повною мідною духовою групою великого симфонічного оркестру.

Основна література: 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 2, 7, 8.

Тема 3. Аналіз оркестровки та проблеми інструментування

Читання партитури та аналіз інструментування для великого симфонічного оркестру. Особливості аналізу оркестрової партитури. Читання

партитури та аналіз інструментування для великого симфонічного оркестру. Оркестрування мелодії, акордів, ритмо-гармонічний фон та акомпанемент. Загальні проблеми інструментування музичних творів: оркестрова ритміка та функції музичних інструментів

Основна література: 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 1, 2, 3, 6, 7, 8.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування індивідуальних занять	1	20	20	16	16	24	24
Робота на індивідуальному занятті	10	20	200	16	160	24	240
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	6	30	10	50
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	275	-	231		339
Максимальна кількість балів:		845					
Загальна кількість балів та коефіцієнт для заліку:		1135 балів, коефіцієнт 11,35					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№	Зміст завдання	Критерії оцінювання	Бали	
Змістовий модуль II.				
Конструктивні особливості та виражальні можливості інструментів оркестрових груп. Специфіка інструментування музики для оркестру народних інструментів				
1.	Здійсніть аналіз оркестрової партитури та охарактеризуйте особливості ударної групи інструментів.	Достатність аргументації та використання фахових термінів	3	5 балів
		Реалізація функційного принципу мислення в оркестровій партитурі	2	
2.	Виконайте інструментування епізоду музичного твору з групою ударних інструментів	Правильний запис діапазону інструментів	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	2	
		Реалізація функцій музичної тканини	1	
		Правильна нотація інструментів	1	
3.	Аналіз партитури оркестру з клавішними інструментами. Читання партитури на фортепіано.	Достатність аргументації та використання фахових термінів.	1	5 балів
		Визначення функцій музичної тканини.	1	
		Правильна редукція оркестрової партитури за інструментом	2	
		Відтворення тексту на фортепіано.	1	
4.	Читання та аналіз оркестрової партитури з групою народних струнно-щипкових інструментів	Визначення функцій музичної тканини.	1	5 балів
		Правильна редукція оркестрової партитури за інструментом	2	
		Відтворення тексту на фортепіано.	2	
5.	Аналіз та читання партитури з народними язичковими, духовими та ударними інструментами.	Визначення функцій музичної тканини.	1	5 балів
		Правильна редукція оркестрової партитури за інструментом	2	
		Відтворення тексту на фортепіано.	2	
6.	Аналіз та читання партитури для оркестру народних інструментів.	Визначення функцій музичної тканини.	1	5 балів
		Правильна редукція оркестрової партитури за інструментом	2	
		Відтворення тексту на фортепіано.	2	
Разом за V семестр				30 балів
Семестр VI				
Змістовий модуль III				
Аналіз та читання оркестрових партитур. Специфіка інструментування музики для малого та великого симфонічного оркестрів				
1.	Аналіз та читання оркестрової партитури для малого симфонічного оркестру.	Визначення функцій музичної тканини.	1	5 балів
		Правильна редукція оркестрової партитури	1	
		Правильне читання транспонуючи інструментів	1	
		Відтворення тексту на фортепіано.	2	

2.	Інструментування завдання (або невеликого фрагменту твору) для малого симфонічного оркестру.	Правильний запис діапазону інструментів	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	2	
		Реалізація функцій музичної тканини	1	
		Правильний запис транспонуючих інструментів	1	
3.	Аналіз та читання оркестрових партитур Й.Гайдна та В.А.Моцарта.	Визначення функцій музичної тканини.	1	5 балів
		Правильна редукція оркестрової партитури	1	
		Правильне читання транспонуючи інструментів	1	
		Відтворення тексту на фортепіано.	2	
4.	Читання та аналіз оркестрової партитури Л.Бетховена	Визначення функцій музичної тканини.	1	5 балів
		Правильна редукція оркестрової партитури	1	
		Правильне читання транспонуючи інструментів	1	
		Відтворення тексту на фортепіано.	2	
5.	Читання та аналіз оркестрової партитури одного з композиторів епохи романтизму: Ф.Шуберта, Г.Берліоза, Р.Вагнера, А.Дворжака.	Визначення функцій музичної тканини.	1	5 балів
		Правильна редукція оркестрової партитури	1	
		Правильне читання транспонуючи інструментів	1	
		Відтворення тексту на фортепіано.	2	
6.	Характеристика інструментального складу, особливостей нотації та виражальних можливостей оркестру в творі композитора ХХ століття.	Достатність аргументації та використання фахових термінів.	3	5 балів
		Визначення функцій музичної тканини.	2	
Разом за змістовий модуль II				30 балів
Змістовий модуль IV				
Великий симфонічний оркестр				
Оркестрова фактура та проблеми інструментування				
1.	Робота над творчим проєктом з інструментування на великий симфонічний оркестр (твір узгоджується з викладачем). Аналіз музичного твору (фактура, гармонія, метроритм, динаміка, темброва драматургія, музична форма). Вибір оркестрового складу.	Правильний запис діапазону інструментів	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	2	
		Реалізація функцій музичної тканини	1	
		Правильний запис транспонуючих інструментів	1	
2.	Аналіз та читання оркестрової партитури для	Визначення функцій музичної тканини.	1	5 балів

	великого симфонічного оркестру.	Правильна редукція оркестрової партитури за інструментом	2	
		Відтворення тексту на фортепіано.	2	
3.	Робота над музичним тематизмом, мелодією, мотивами та фразами в творчому проєкті з інструментування на великий симфонічний оркестр.	Правильний запис діапазону інструментів	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	1	
		Визначення особливостей мелодичного розвитку	3	
4.	Інструментування фрагменту твору для струнно-смічкової групи інструментів.	Правильний запис діапазону інструментів	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	2	
		Використання подвійних нот, divisi, акордів, флажолетів	1	
		Реалізація функцій музичної тканини	1	
5.	Інструментування фрагменту твору для дерев'яної духової групи інструментів.	Правильний запис діапазону інструментів	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	2	
		Реалізація функцій музичної тканини	1	
		Правильний запис транспонуючих інструментів	1	
6.	Робота над поєднанням дерев'яних духових інструментів зі струнно-смічковими в музичній тканині гомофонно-гармонічного та змішаного гармоніко-поліфонічного складу.	Правильний запис діапазону інструментів	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	2	
		Реалізація функцій музичної тканини	1	
		Правильний запис транспонуючих інструментів	1	
7.	Інструментування епізоду твору для мідної духової групи інструментів.	Правильний запис діапазону інструментів	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	2	
		Реалізація функцій музичної тканини	1	
		Правильний запис транспонуючих інструментів	1	
8.	Інструментування епізоду твору для ударної групи інструментів.	Правильний запис діапазону інструментів	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	2	
		Реалізація функцій музичної тканини	1	
		Правильна нотація інструментів	1	
9.	Створення кульмінаційних епізодів в музичному творі засобами оркестрової техніки. Робота над оркестровим tutti.	Визначення кульмінаційних епізодів твору	1	5 балів
		Розподіл динамічних нюансів між інструментами та групами	2	
		Знання виражальних та динамічних можливостей	2	
10.	Робота з оркестровою партитурою в цілому: редакція, геометрія	Логіка запису інструментальних груп в партитурі	1	5 балів
		Знання виражальних можливостей інструментів	1	

	партитури. Читання оркестрової партитури.	Реалізація функцій музичної тканини	1	
		Правильний запис транспонуючих інструментів	1	
		Відтворення тексту на фортепіано.	1	
РАЗОМ за VI семестр				50 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

№	Модульна контрольна робота 1	Бали
1.	Аналіз та читання оркестрової партитури оркестру народних інструментів	5
2.	Інструментування епізоду музичного твору (частини) для оркестру народних інструментів.	20
3		
Максимальна кількість балів		25
№	Модульна контрольна робота 2	Бали
1.	Читання оркестрової партитури малого симфонічного оркестру.	5
2.	Інструментування епізоду музичного твору (частини) для малого симфонічного оркестру.	20
Максимальна кількість балів		25
№	Модульна контрольна робота 3	Бали
1.	Читання оркестрової партитури, транспонуючих інструментів великого симфонічного оркестру.	5
2.	Інструментування музичного твору (або його частини) для великого симфонічного оркестру.	20
Максимальна кількість балів		25

Дистанційна складова: використання ЕНК, файлообмінників та хмарних технологій для обміну матеріалами з дисципліни (Google Drive), використання занять у Hangouts Meet та Zoom.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерій оцінювання навчальних досягнень	Кількість балів	
	МКР 1–2	
	Номер завдання МКР	
	Завдання 1	Завдання 2
<p>Відмінне володіння теоретичними й методичними знаннями з курсу. Студент успішно демонструє знання навчального матеріалу в основному обсязі: виявляє знання щодо визначення видів і типів інструментального складу оркестрів, може визначити функційне значення оркестрових груп в симфонічній партитурі, відмінно орієнтується в системі ключів та читанні транспонуючих інструментів. Читання оркестрової партитури характеризується умінням здійснювати відповідну редукацію та ампліфікацію клавiру оркестрової партитури. Студент виявляє ґрунтовні знання будови та виражальних характеристик музичних інструментів симфонічного оркестру. В процесі інструментування музичного твору студент володіє відмінним умінням рівномірного розподілу динамічного та звукового діапазону музичних інструментів з метою побудови архітекtonіки та драматургії музичного твору зважаючи на функції музичної тканини в оркестровій партитурі.</p>	5	17 – 20
<p>Студент вільно володіє навчальним матеріалом дисципліни: виявляє знання навчального матеріалу, із незначними неточностями може визначити функційне значення оркестрових груп в симфонічній партитурі, орієнтується в системі ключів та читанні транспонуючих інструментів. Читання оркестрової партитури характеризується умінням здійснювати відповідну редукацію та ампліфікацію клавiру оркестрової партитури. Виявляє базові знання будови та виражальних характеристик музичних інструментів симфонічного оркестру. В процесі інструментування музичного твору студент володіє умінням рівномірного розподілу динамічного та звукового діапазону музичних інструментів з метою побудови архітекtonіки та драматургії музичного твору зважаючи на функції музичної тканини в оркестровій партитурі.</p>	4	13 – 16
<p>Відповідь студента виявляє основні положення навчального матеріалу з недостатньо сформованим понятійно-категоріальним апаратом, що проявляється в неточностях і недостатній обґрунтованості виражальних можливостей музичних інструментів, їхнього звукового діапазону у взаємозв'язку з виражальними характеристиками. В процесі читання оркестрової партитури студент здійснює помилки в здійсненні редукації та ампліфікацію клавiру оркестрової партитури. В процесі інструментування музичного твору студент допускає помилки в розподілі динамічного та звукового діапазону музичних інструментів з метою побудови архітекtonіки та драматургії музичного твору, не може визначити функції музичної тканини в оркестровій партитурі.</p>	3	9 – 12

<p>Відповідь студента характеризується репродуктивним відтворенням теоретичного матеріалу зі значною кількістю недоліків, з помилками і неточностями, які проявляються у визначенні основних понять теорії інструментознавства та інструментовки, що характеризується значними помилками в читанні оркестрової партитури, транспонуючи інструментів. В процесі читання оркестрової партитури студент здійснює значну кількість помилок та неточностей в здійсненні редукації та ампліфікацію клавiру оркестрової партитури. Інструментування твору характеризується невмінням визначити функції музичної тканини та оркестрових груп, що виражається в некоректному записі музичних тем у відповідності до тембрів, динамічних та виражальних можливостей інструментів.</p>	2	5 – 8
<p>Відповідь характеризується неосмисленим відтворенням основних підходів до читання оркестрової партитури, що проявляється як у практичному завданні гри за фортепіано так і в аналізі нотного тексту партитури, читанні транспонуючи інструментів. Студент не вміє спрощувати оркестрову партитуру симфонічного оркестру для її читання на фортепіано; здійснення ампліфікації оркестрової партитури відзначається недостатньою теоретичною і практичною підготовкою. В інструментуванні музичного твору допускає велику кількість помилок пов'язаних з елементарним записом транспонуючи інструментів, що зумовлює некоректний запис музичних тем. Відповідь задовільняє мінімально необхідний рівень засвоєння навчального матеріалу.</p>	1	1 – 4

6.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 -100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Читання оркестрових партитур та інструментування»

Модулі	Змістовий модуль 1 (V семестр)					Змістовий модуль 2 (VI семестр)					Змістовий модуль 3 (VI семестр)		
Назва модуля	Конструктивні особливості та виражальні можливості інструментів оркестрових груп. Специфіка інструментування музики для оркестру народних інструментів					Аналіз та читання оркестрових партитур. Специфіка інструментування музики для малого та великого симфонічного оркестрів					Великий симфонічний оркестр Оркестрова фактура та проблеми інструментування		
Кількість балів за модуль	<i>275 балів</i>					<i>231 балів</i>					<i>339</i>		
Індивідуальні заняття	<i>1-4</i>	<i>5-6</i>	<i>7-9</i>	<i>10-13</i>	<i>14-20</i>	<i>1-4</i>	<i>5-6</i>	<i>7-9</i>	<i>10-14</i>	<i>15-16</i>	<i>1-9</i>	<i>10-14</i>	<i>15-24</i>
Назва навчального модуля (індивідуальне заняття) (1 бал – відвідування індивід. заняття, 10 – за роботу під час індивід. занять)	Тема 1. <i>44 бали</i>	Тема 2. <i>22 бали</i>	Тема 3. <i>33 бали</i>	Тема 5. <i>44 бали</i>	Тема 5. <i>77 бали</i>	Тема 1. <i>44 бали</i>	Тема 2. <i>22 бали</i>	Тема 3. <i>33 бали</i>	Тема 4. <i>55 балів</i>	Тема 5. <i>22 бал</i>	Тема 1. <i>99 балів</i>	Тема 2. <i>55 балів</i>	Тема 3. <i>110 балів</i>
Самостійна робота: кількість балів	<i>10 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>10 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>15 балів</i>	<i>10 балів</i>	<i>25 балів</i>
Види поточного контролю та кількість балів	Модульна контрольна робота 1 <i>25 балів</i>					Модульна контрольна робота 2 <i>25 балів</i>					Модульна контрольна робота 3 <i>25 балів</i>		
Всього без урахування коефіцієнту	<i>Усього за V-VI семестри 845 балів</i> Загальна кількість балів та коефіцієнт для заліку: 1135 балів, коефіцієнт 11,35												

Разом за III курс: 90 год., : індивідуальних – 60 год.; самостійна робота – 24 год., модульний контроль – 6 год.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Андреева О. Ударні інструменти сучасного симфонічного оркестру / О. Андреева. – К. : Музична Україна, 1985. – 72 с.
2. Хащеватська С.С. Інструментознавство / С.С.Хащеватська. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації – Вінниця, Нова книга, 2008. – 256 с.
3. Adler S. The Study of Orchestration / Samuel Adler. – Third Edition. – New York – London: W.W.Norton&Company, 2002. – 839 p.
4. Belkin A. Musical Composition. Craft and Art / Alan Belkin. – New Haven & London: Yale University Press, 2018. – 252 p.
5. Piston W. Orchestration / Walter Piston. – London: VICTOR GOLLANCZ LTD, 1969. – 477 p.

Додаткова література

1. Бондаренко А. І. Музична інформатика : навч. посібник / А. І. Бондаренко, В. Д. Шульгіна. – К. : НАКККиМ, 2010. – 190 с.
2. Бродський Г.Л., Горбенко О.Б., Сметана С. О. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник / Г.Л.Бродський, О.Б.Горбенко, С.О.Сметана. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім.В.Винниченка, 2016. – 328 с.
3. Кучерук В.Ф. Інструментальний ансамбль : хрестоматія для вищ. навч. закл. / В. Ф. Кучерук, О. М. Олексюк, Н. П. Кучерук. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 148 с.
4. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України. Ч.І : навч. посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 122 с.
5. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України. Ч.ІІ : навч. посібник / Т.І.Сідлецька. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 73 с.
6. Сподаренко В. Семантика і дефініція поняття стиль у контексті вивчення акордеонно-баянної творчості українських композиторів / В. Сподаренко // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. – 2012. – Вип.27. – С. 191–198. – (Серія: Мистецтвознавство).
7. Barry M., Parker R., Duffy C. Score Reading. Twentieth-century music / Malcolm Barry, Roger Parker, Celia Duffy. – New York: Oxford University Press, 1995. – 84 p.
8. Kennan K. Technique of Orchestration / Kent Kennan, Donald Grantham. – Prentice Hall. –Dallas, 2002. – 414 p.